

CONTRIBUCIÓ AL CONEIXEMENT DE LA FAMÍLIA *LEPIOTACEAE* ROZE A LES ILLES BALEARS (IV). UNA ESPÈCIE POC CONEGUDA: *LEPIOTA ANDEGAVENSIS* MORNAND

J.C. SALOM¹, J. LI. SIQUIER² i R. GALLI³

1-Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (CSIC-UIB), C/ Miquel Marquès, 21; 07190 Esporles (Mallorca, Balears).

2-C/ Major, 19; 07300 Inca (Mallorca, Balears)., 3- Via Cadore, 10. 20135 Milano (Itàlia).

ABSTRACT. Contribution to our knowledge of the fam. *Lepiotaceae* Roze from the Balearic Islands (Spain) IV. A rare species: *Lepiota andegavensis* Mornand. *Lepiota andegavensis* Mornand is described for the first time for the Balearic Is. (Western Mediterranean) and also for Spain, with remarks added on its taxonomy, ecology and distribution.

Key Words: *Lepiota*, Basidiomycetes, Majorca, Balearic Islands, Spain.

RESUM. Contribució al coneixement de la família *Lepiotaceae* Roze a les Illes Balears (IV). Una espècie poc coneguda: *Lepiota andegavensis* Mornand. Se cita i descriu per primera vegada tant per a les Balears com per a l'estat espanyol. *Lepiota andegavensis* Mornand; a més, s'aporten notes sobre la seva taxonomia, ecologia i distribució.

RESUMEN. Contribución al conocimiento de la familia *Lepiotaceae* Roze en las Islas Baleares (IV). Una especie poco conocida: *Lepiota andegavensis* Mornand. Se cita y se describe por primera vez para las Islas Baleares y para España. *Lepiota andegavensis* Mornand; además, se aportan datos sobre su taxonomía, ecología y distribución.

INTRODUCCIÓ

Amb aquest treball es pretén continuar l'estudi de la família *Lepiotaceae* Roze a les Balears, que es va començar a SALOM (1999) i continuar a SALOM & SIQUIER (2001) i SALOM (2002). Ara es descriu una espècie de *Lepiota* poc coneguda, de la qual tan sols es coneixen unes poques citacions realitzades a França.

MATERIALS I METODOLOGIA

Tot el material estudiat es conserva als herbaris personals dels autors (JCS-L, JLS i RG). Les descripcions microscòpiques s'han realitzat utilitzant un microscopi Olympus BX 50 amb tub de dibuix i òptica Nomarsky, i s'han emprat els colorants i reactius habituals.

Lepiota andegavensis Mornand

Pileu de 45-55 mm de diàmetre, pla-convex, amb umbó ample; marge aixecat i excoriat en envellir; revestiment pileic vellutat al tacte, dens i homogeni, de coloració de negrosa a bru-negrosa que, a mida que el carpòfor es desenvolupa, es dissocia vers el marge, en petites esquames, de tons més clars, bru-grisosos, que deixen entreveure la cutícula blanquinosa. Làmines plano-ventrudes, blanques, lliures, no massa distants de l'estípit, denses i fràgils, amb l'aresta sencera i presència de lamèl·lules. Estípit 16-50 x 10-13 mm, cilíndric, amb base més ampla, sense formar bulb; d'aspecte fibril·lat-tomentós, blanc pur per sobre de l'anell; per sota i vers a la base, amb petites esquames del mateix color que les del pileu. Anell no definit, que es dissocia en restes de vel, des de la zona anular

fins a la base de l'estípit. Carn blanca, que enrogeix un poc a la base de l'estípit. Olor cítrica inicial, i més endavant, olor lleu com d'humitat. Sabor suau.

Espores (7,5)-8-10 x 3-4 µm ($X_m = 9,16 \times 3,50$; $Q = 2,61$), esperonades, de forma subtriangular, amb apèndix hilar ben visible i solc suprahilar marcat; dextrinoides i sense porus germinatiu. Basidis de 21,6-24 x 7,2-8,4 µm ($X_m = 24,00 \times 7,60$; $Q = 3,15$), claviformes, tetraspòrics, amb esterigmes de 2,4-3,6 µm. Queilocistidis de 18-27,6 x 7,2-10,2 µm ($X_m = 23,67 \times 8,56$; $Q = 2,76$) nombrosos, de claviformes a esferopedunculats. Epicutis subtricodèrmica, amb elements articulats que, als septes, es ramifiquen simpodialment amb elements més curts que, a la vegada, poden ramificar-se. L'element apical és més llarg 100-188 x 10-15 µm, que els altres. Pigment membranar llis bru-ocraci, i traces de pigment intracel·lular en els articles més apicals. Fíbules molt abundants.

MATERIAL ESTUDIAT. MALLORCA Son Cota (Inca) UTM alt 100-200 m, terrícola, en un bosc mixt de pins (*Pinus halepensis*) i alzines (*Quercus ilex*) entre estepes (*Cistus monspeliensis*), 20/XI/02 leg. R. Galli, F. Rodríguez & J.L. Siquier, det. J.C. Salom. JLS 1593, JCS 214 L.

OBSERVACIONS: És una espècie de lepiota de la secc. *Stenosporae* (Lange) Kühner que, pel seu port robust, a primer cop d'ull s'assembla a un *Tricholoma* del grup de l'*atrosquamosum*. De la seva microscòpia cal destacar les espores en forma d'esperó i l'epicutis subtricoderma, de ramificació simpodial. Espècie poc coneguda, que es va descobrir per primer cop a l'Arboretum Angers de la regió d'Anjou, sota *Cupressus macrocarpa*, segons MORNAND (1982) i posteriorment ha estat citada, sota altres arbres (*Tilia*, *Castanea sativa*, *Corylus avellana*, *Quercus pubescens*), a altres regions franceses com Draveil i Savoia, segons CHALANGE (1995) i Tolosa de Llenguadoc, segons CHEVTZOFF (1999). Altres dades ens indiquen que aquesta espècie també ha estat observada creixent en dunes ja consolidades, amb presència de coníferes (BOISSELET & MIGLIOZZI, 2002:11). D'acord amb la informació que disposam, aquesta és segurament la primera citació que es fa d'aquesta espècie a l'estat espanyol.

AGRAÏMENTS

Els autors d'aquest treball volen agrair a totes les persones que, en major o en menor mesura, han contribuït desinteressadament a la realització del mateix; al Dr. E. Descals (IMEDEA-CSIC/UIB) per posar a la nostra disposició el seus aparells de microscòpia i a F. Rodriguez (Milano) per acompanyar-nos a les sortides de camp durant la seva estada a Mallorca, el novembre de 2001.

BIBLIOGRAFIA

- BOISSELET, P. & V. MIGLIOZZI (2002). *Leucoagaricus cinereoradicatus*, una nuova specie della sottosezione *Leucoagaricus* raccolta in Francia. *Bolletino del Gruppo micologico G. Bresadola* 45 (3): 11-24.
- CHALANGE, R. (1995). *Lepiota andegavensis* Mornand. *Bull. Soc. Mycol. France*, 111 (2), Atlas: pl. 303.
- CHEVTZOFF, B. (1999). *Lepiota andegavensis* Mornand dans la Région de Toulouse. *Bull. Féd. Ass. Mycol. Médit.*, 15: 17-20.
- MORNAND, J. (1982). Une nouvelle Lepiote, *Lepiota andegavensis* sp. nov. (= Lépiote angevine). *Doc. Mycol.* 12 (48): 41-43.

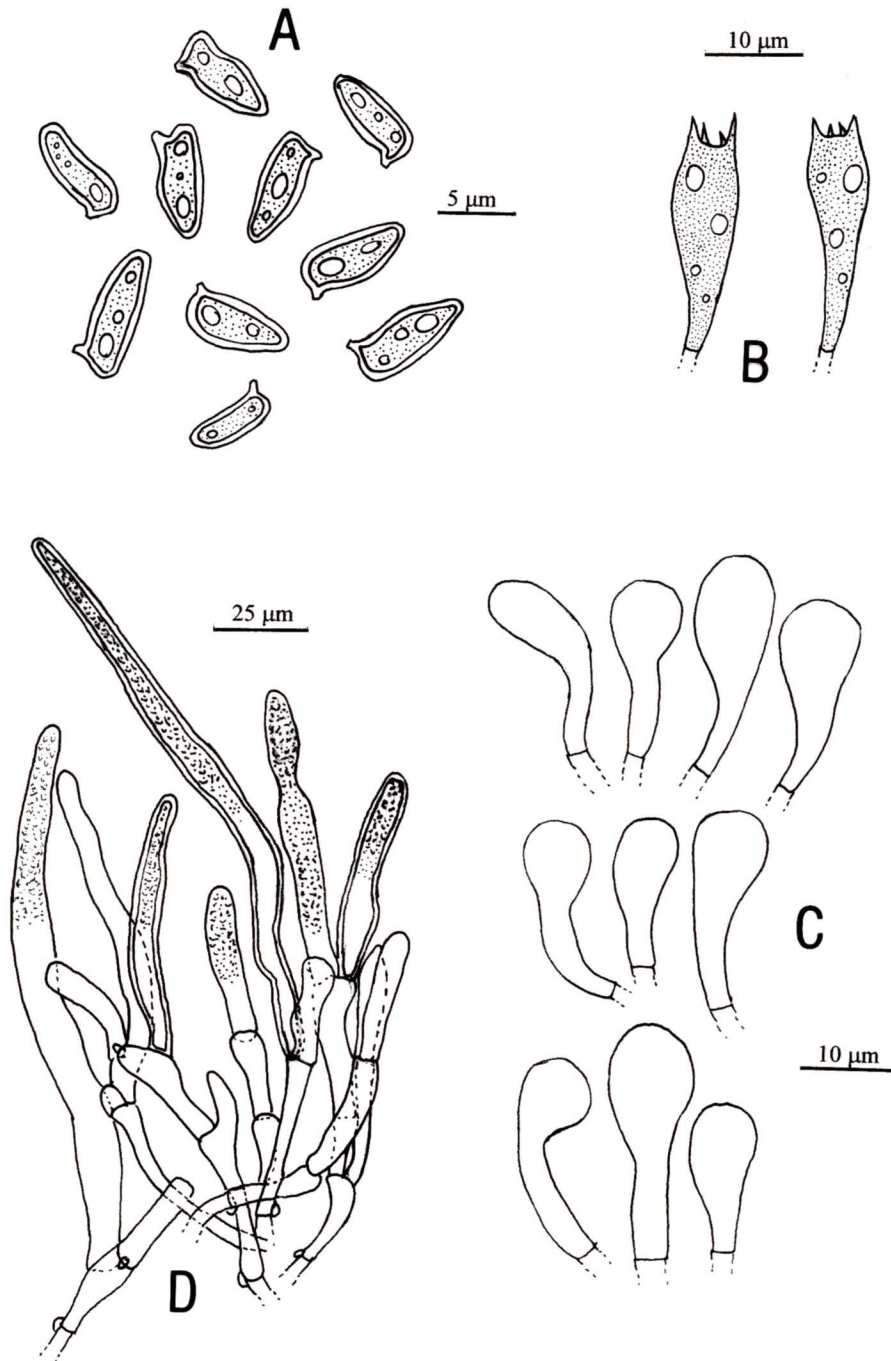

Fig. 1: *Lepiota andegavensis* Mornand; **a** espores, **b** basidis, **c** queilocistidis, **d** epicutis

Lepiota andegavensis Mornand